

Un pont entre la legalitat i el pirateig

Jo no vull ser pirata. Pago cinema, pago tele que es paga, pago lloguer i compra de DVD

Foto: SVT1

Treball professionalment com a guionista de ficció (també de programes infantils) i una de les meves obligacions laborals és saber què s'està fent arreu del món. Una obligació i un plaer, ho admeto. El concepte 'arreu del món?', però, no es limita als Estats Units i Anglaterra, també, estranyament per a molts, a l'Europa continental. És important saber què es cou en la ficció europea no anglosaxona perquè hi ha vida més enllà de l'anglès. Una vida que ens hauria de ser fàcil seguir, no? Som dins la Unió Europea i geogràficament som a tocar de França. Es parla molt de la unió bancària i no entenc perquè no s'ha entès que al marge de la lliure circulació de capital hi ha un material que ens faria sentir més partíceps d'una mateixa comunitat: la ficció televisiva. En literatura les traduccions estan a l'ordre del dia, però en televisió una sèrie que arrasi a Dinamarca, Suècia i França o Alemanya pot trigar anys i panys a ser present a les nostres pantalles. O no.

Existeixen les vies alternatives habituals. Camins que els espectadors hem trobat mentre les televisions no acaben d'assumir que l'espectador ja no és un ens passiu que seu i espera. Hi ha petits símptomes de millora (filmin.es, wuaki.tv, yomvi.es) però no acaben de ser una solució ajustada a la demanda. Un canvi de paradigma que només hem entès els que demanem i que com a espectadora em fa navegar entre la pirateria, el VDO (Video On Demand), la compra de DVD, l'enrabiada perquè encara que Netflix promet aterrar a Europa no ho farà al nostre territori i el desconcert per no poder seguir de forma normalitzada sèries europees. Que quedi clar: jo no vull ser pirata. Pago cinema, pago tele que es paga, pago lloguer i compra de DVD. Senyors, senyores: VULL PAGAR! Sóc una activista recalcitrant del pagament per la feina resultant dels treballadors de la cultura (sí, els guionistes, igual que els escriptors de literatura, també ho som). No debades formo part de la plataforma APE (Autors i Autores en Perill d'Extinció) (<http://autorslij.blogspot.com.es/>) i del GAC (Guionistes Associats de Catalunya) (<http://www.guionistes.cat/>) i, oh, horror, de l'SGAE (<http://www.sgae.cat/>) (Au, ja podeu confegir-me el nino de vudú. Que sigui bufó si us plau). Si volem cultura pròpia caldrà que els que ens procuren aquesta cultura rebin una contraprestació. Jo no vull una cultura d'amateurs (o només d'amateurs). Sóc ambiciosa i vull un país amb una cultura que estigui al mateix nivell que la dels països cultes. I això vol dir pagar. O no només pagar. Però també pagar. Que ningú s'oblidi d'aquest *també*, perquè ara com a país estem enfocats en tot el que no és aquest *també*. I així ens va. Molt progres, sí, molt progres. Però així ens va.

Total, aquest crit meu va topar de morros frontalment amb la realitat audiovisual. Ho va fer de tal forma que quan companys de feina em van parlar del fenomen de la sèrie *Bron/Broen*, quan me la van recomanar i molt, em van agafar unes ganes tremendes de veure-la. I quan en vaig llegir el que vaig poder per internet i em vaig assabentar que és un exemple brillant de coproducció entre les televisions públiques de dos països (Dinamarca i Suècia), en col·laboració amb l'alemanya ZDF i que els ianquis ja n'han fet fins i tot una adaptació, senzillament vaig necessitar veure-la. Vaig teclejar a les pàgines esmentades. Res. Vaig teclejar als portals més comuns de compra de DVD (passo de publicitar-los perquè un d'ells em fa molta ràbia ja que paga els impostos fora d'aquí tot i fer calaix aquí) i tampoc hi va aparèixer res amb subtítols en espanyol (buscar-los en català seria un acudit dolent). Vaig rastrejar les graelles televisives generalistes i de pagament. Alguna ja l'havia emès i no estava disponible. Què havia de fer? Quina és la resposta que ofereix al mercat quan una persona com jo que vol pagar no pot? Doncs això: les vies alternatives habituals. I m'emprenya perquè les cadenes televisives (públiques en aquest cas)

que han apostat per fer bona ficció de producció pròpia es mereixen rebre una justa compensació pel visionat del seu treball arreu. Un fet desconcertantment impossible. I avui parlo d'Europa però em passa el mateix amb la gran sèrie familiar *Malcolm in the Middle* (creada per Linwood Boomer) produïda als EEUU i en la qual apareix com a pare del Malcolm l'actor Bryan Cranston, el Walt del capítol anterior. Vull comprar-me la sèrie, i no puc. No la trobo. Desastre total. O no, perquè de nou vindran a salvar-me les vies alternatives habituals.

I què vaig veure quan per fi vaig poder veure-la? Perquè sí, ho vaig aconseguir. Doncs una gran sèrie policíaca i alguna cosa més. En primer lloc em trec el barret davant del creador, en Hans Rosenfeldt, per l'habilitat a l'hora de plantejar una història que tinguis lloc a dos països. Una nit el pont que uneix Malmö i Copenhaguen pateix una apagada elèctrica durant uns escassos minuts. I quan la llum torna a funcionar a la línia fronterera que separa els dos països, al mig del pont hi apareix un cadàver situat de tal forma (mig cos a Suècia i mig cos a Dinamarca) que les dues policies es veuen obligades a col·laborar per treure'n l'entrellat. La història se centra en aquesta investigació, però també en la personalitat dels dos agents assignats, la peculiar, treballadora i intel·ligent Saga Norén, i el panxacontent, menys treballador i igualment intel·ligent Martin Rohde. De fet, tots dos encarnen els tòpics que suecs i danesos es llancen els uns contra els altres: freds i treballadors els suecs, càlids i caòtics els danesos. Va ser tot un descobriment assabentar-me que, ves per on, els danesos són els llatins d'Escandinàvia. No cal que ningú ens digui que la Saga pateix algun tipus de trastorn d'Asperguer. Potser no el pateix, però el seu caràcter és el mateix. Sorprenent, directa, sense autocensura entre el que pensa i el que diu i fa. I tampoc cal que ningú ens digui que en Martin va de cap al pedregar sentimental tot i que al primer capítol estigui una mica tocat dels baixos perquè s'acaba de fer la vasectomia. No. No hi ha història d'amor entre els policies. Va més enllà. És la història de dues persones que es veuen obligades a treballar juntes i que acaben respectant-se. Potser ens estan explicant la història de dos pobles veïns, els suecs i els danesos, això ja se m'escapa, però el que importa és que ens sembla proper i propi. El desconegut quan el coneixes ja no ho és tant.

Però i el cas? Ah, el cas no és gens fàcil i destapa misèries que em van deixar bocabadada. Sí, nord enllà també tenen el costum d'alçar la catifa per amagar el que molesta, ofèn i no agrada. És, per tant, una sèrie que també ens parla d'una dimensió social seguint l'estela de la novel·la negra nòrdica que no es limita a la peripècia d'un cas, sinó que l'aprofita per explicar que no tot va bé. Atenció, i tot servit per televisions públiques que no tenen cap vergonya a ensenyar les vergonyes nacionals.

Molts aprenentatges en una sola sèrie. I perdoneu, però acabo aquí l'article que se m'ha girat feina. Amb tanta sèrie m'havia despistat i he descobert que *Bron/Broen* té una segona temporada i em llanço a navegar per aquells camins que no es poden dir. Vaig a prendre'm la Biodramina.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=83FcxzIXbKs>